

پاسخ سوالات جلسه اول ۸۳/۲/۲۲

پاسخ سوال (۱) فرض کنید $f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n z^n$. اگر تعداد متناهی جملات سری ناصفر باشد، یعنی f یک چند جمله‌ای باشد، آنگاه چون یک‌به‌یک است، بنا به قضیه اساسی جبر $f(z) = c_0 + c_1 z$ در غیر اینصورت $f(\frac{1}{z})$ در صفر دارای نقطه تکین اساسی است. بنابراین در هر همسایگی صفر تابع $f(\frac{1}{z})$ یک‌به‌یک نیست و لذا f نیز یک‌به‌یک نمی‌باشد، که با فرض در تناقض است. $\square$

پاسخ سوال (۲) چون f پوشاست، $f^{-1}\{(0, 0)\}$ حداقل یک عضو دارد. اگر حکم برقرار نباشد، دو حالت داریم:

الف) $f^{-1}\{(0, 0)\} = \{\alpha_1\}$. در این حالت $f: (\mathbb{R}', d_1) \rightarrow (A_1, d)$ پیوسته و پوشا می‌باشد که در آن $A_1 = A - \{(0, 0)\}$ و $\mathbb{R}' = \mathbb{R} - \{\alpha_1\}$ چون

$$A_1 = \{(x, 0) | x > 0\} \cup \{(x, 0) | x < 0\} \cup \{(0, y) | y > 0\} \cup \{(0, y) | y < 0\}$$

اتحاد چهار مجموعه باز از هم جداست، $\mathbb{R}'$ باید اتحاد چهار مجموعه باز از هم جدا باشد که این تناقض است.

ب) اگر $f^{-1}\{(0, 0)\} = \{\alpha_1, \alpha_2\}$ در این حالت $f: (\mathbb{R}'', d_1) \rightarrow (A_1, d)$ پیوسته و پوشا می‌باشد که در آن A_1 مانند قسمت قبل می‌باشد و $\mathbb{R}'' = \mathbb{R} - \{\alpha_1, \alpha_2\}$. چون مانند قسمت قبل A_1 اتحاد چهار مجموعه باز از هم جداست، $\mathbb{R}''$ باید اتحاد چهار مجموعه باز از هم جدا باشد که تناقض است. بنابراین $f^{-1}\{(0, 0)\}$ حداقل سه عضو دارد. $\square$

پاسخ سوال (۳) با توجه به فرض و با استفاده از فرمول عکس مویوس، برای هر عدد طبیعی n می‌توانیم بنویسیم

$$f(n) = \sum_{d|n} \mu(d) \left(\frac{n}{d}\right)^2 = n^2 \sum_{d|n} \frac{\mu(d)}{d^2} = n^2 g(n),$$

که در آن $g(n) = \sum_{d|n} \frac{\mu(d)}{d^2}$. چون $\frac{\mu(d)}{d^2}$ تابعی ضربی از d می‌باشد لذا g نیز تابعی ضربی از n خواهد بود. چون برای عدد اول p و عدد صحیح و نامنفی α

$$g(p^\alpha) = \sum_{d|p^\alpha} \frac{\mu(d)}{d^2} = \frac{\mu(1)}{1} + \frac{\mu(p)}{p^2} = 1 - \frac{1}{p^2},$$

لذا برای هر $n > 1$

$$\begin{aligned} g(n) &= g\left(\prod_{p|n} p^{\alpha_p}\right) = \prod_{p|n} g(p^{\alpha_p}) = \prod_{p|n} \left(1 - \frac{1}{p^2}\right) = \prod_{p|n} \left(1 - \frac{1}{p}\right) \prod_{p|n} \left(1 + \frac{1}{p}\right) \\ &= \frac{\phi(n)}{n} \prod_{p|n} \left(1 + \frac{1}{p}\right). \end{aligned}$$

پاسخ سوالات جلسه دوم ۸۳/۲/۲۳

پاسخ سوال ۱) فرض کنید $g(y) = f^{-1}(y) = x$ و $P(x, y) = P(x, 2x^2)$ روی $y = 2x^2$ اختیار شده باشد. در این صورت

$$A = \int_0^x (2t^2 - t^2) dt = \frac{1}{3}x^3$$

$$B = \int_0^y (\sqrt{\frac{t}{2}} - g(t)) dt = \frac{\sqrt{2}}{3}y^{\frac{3}{2}} - \int_0^y g(t) dt$$

$$A = B \Rightarrow \int_0^y g(t) dt = (\frac{y}{2})^{\frac{3}{2}}$$

بنا به قضیه اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال و با توجه به شکل می توان نسبت به y از رابطه فوق مشتق گرفت (g پیوسته است). پس

$$g(y) = \frac{3}{4}(\frac{y}{2})^{\frac{1}{2}} \Rightarrow x^2 = \frac{9}{32}y \Rightarrow y = \frac{32}{9}x^2$$

□

پاسخ سوال ۲) فرض کنید $h(x) = f(x) - x$ در این صورت $h(a) > 0$ و $h(b) < 0$. چون h پیوسته است، $0 < \delta$ موجود است که برای هر $x \in (0, \delta)$ ، $h(x+a) > 0$ و $h(b-x) < 0$ فرض کنید $\alpha = \frac{\delta}{n+1}$

$$g(x) = [f(x) + f(x+\alpha) + \dots + f(x+n\alpha)] - [x + (x+\alpha) + \dots + (x+n\alpha)].$$

در این صورت $g(a) > 0$ و $g(b) < 0$ بنا به قضیه مقادیر میانی یک $c \in (a, b)$ موجود است که $g(c) = 0$ پس

$$\begin{aligned} f(c) + f(c+\alpha) + \dots + f(c+n\alpha) &= c + (c+\alpha) + \dots + (c+n\alpha) \\ &= nc + (1+2+\dots+n)\alpha \\ &= (n+1)c + \frac{(n+1)n}{2}\alpha \\ &= (n+1)(c + \frac{n}{2}\alpha) \end{aligned}$$

□

پاسخ سوال ۳) بله.

توجه می کنیم که $\det(A+B) = \det(A^t + B^t)$ پس

$$\begin{aligned} \det(A) \det(A+B) &= \det(A) \det(A^t + B^t) = \det(I + AB^t), \\ \det(B) \det(A+B) &= \det(B) \det(A^t + B^t) = \det(I + BA^t) = \det(I + AB^t). \end{aligned}$$

در نتیجه $\det(A) \det(A+B) = \det(B) \det(A+B)$ و لذا $(\det(A) - \det(B)) \det(A+B) = 0$ اگر $\det(A) - \det(B) \neq 0$ فرض نتیجه خواهد داد که $\det(A) = \det(B) = 0$ و این تناقض

است زیرا در ماتریسهای متعامد دترمینان ± 1 است. پس $\det(A+B) = 0$. □

پاسخ سوال ۴) فرض کنید $x, y \in R$ دلخواه باشند. می‌توانیم بنویسیم

$$x^{n+2}y^{n+2} = (xy)^{n+2} = (xy)^{n+1}xy = x^{n+1}y^{n+1}xy,$$

در نتیجه

$$x^{n+1}(xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0.$$

تساوی اخیر به ازای هر $x, y \in R$ برقرار است، پس با تبدیل x به $x+1$ نیز برقرار خواهد ماند. در این صورت به دست می‌آوریم

$$(1+x)^{n+1}(xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0,$$

یا

$$\left(\binom{n+1}{0} + \binom{n+1}{1}x + \dots + \binom{n+1}{n+1}x^{n+1} \right) (xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0.$$

با ضرب طرفین تساوی اخیر در x^n به دست می‌آوریم

$$x^n(xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0.$$

تساوی اخیر نیز به ازای هر $x, y \in R$ برقرار است، پس مجدداً با تبدیل x به $x+1$ برقرار خواهد ماند. در این صورت اگر مانند بالا عمل کنیم به دست می‌آوریم

$$x^{n-1}(xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0.$$

با ادامه این فرآیند به دست می‌آید

$$(xy^{n+1} - y^{n+1}x)y = 0. \quad (*)$$

اکنون با شروع از

$$x^{n+1}y^{n+1} = (xy)^{n+1} = (xy)^n xy = x^n y^n xy$$

به دست می‌آوریم

$$(xy^n - y^n x)y = 0.$$

با ضرب طرفین تساوی بالا در y به دست می‌آوریم $xyy^{n+1} - y^{n+1}xy = 0$ که با استفاده از (*) به صورت $xyy^{n+1} - xy^{n+2} = 0$ یا $(yx - xy)y^{n+1} = 0$ تبدیل می‌شود. در نهایت با تبدیل y به $y+1$ و انجام فرآیند بالا به دست می‌آید $yx - xy = 0$ یا $yx = xy$. پس R جابه‌جایی است. $\square$

پاسخ سوال ۵) فرض کنید یک نفر را به تصادف انتخاب کرده‌ایم. پیشامدهای ذیل را تعریف می‌کنیم:

$$\text{پیشامد } A := \text{شخص قاتل است} \Rightarrow P(A) = \frac{1}{4}$$

$$\text{پیشامد } B := \text{شخص بی‌گناه است} \Rightarrow P(B) = \frac{2}{4}$$

$$\text{پیشامد } + := \text{شخص نسبت به سوال واکنش مثبت نشان دهد} \Rightarrow \begin{cases} P(+|A) = \frac{0}{8} \\ P(+|B) = \frac{0}{4} \end{cases}$$

$$\text{پیشامد } - := \text{شخص نسبت به سوال واکنش منفی نشان دهد} \Rightarrow \begin{cases} P(-|A) = \frac{0}{2} \\ P(-|B) = \frac{0}{6} \end{cases}$$

$$\text{پیشامد } E := \text{شخص در برابر ۴ سوال واکنش مثبت و یک سوال واکنش منفی نشان دهد}$$

واضح است که جواب مسئله $P(A|E)$ است.

$$\begin{aligned} P(A|E) &= \frac{P(A \cap E)}{P(E)} = \frac{P(A)P(E|A)}{P(A)P(E|A) + P(B)P(E|B)} \\ &= \frac{\frac{1}{4} \cdot \left(\frac{0}{4}\right) \cdot \left(\frac{0}{8}\right)^4 \cdot \left(\frac{0}{2}\right)}{\left(\frac{1}{4} \cdot \left(\frac{0}{4}\right) \cdot \left(\frac{0}{8}\right)^4 \cdot \left(\frac{0}{2}\right)\right) + \left(\frac{2}{4} \cdot \left(\frac{0}{4}\right) \cdot \left(\frac{0}{4}\right)^4 \cdot \left(\frac{0}{6}\right)\right)} = \frac{8}{11}. \quad \square \end{aligned}$$

پاسخ سوال ۶) برای $j = 1, \dots, k$ ، $A_1, \dots, A_j$ را از F طوری انتخاب می‌کنیم که در شرط زیر صدق کنند

$$1 \leq |A_1 \cap \dots \cap A_j| \leq r - (j - 1)(I(F) - 1) \quad (*)$$

و برای $j = k$ حکم مسئله اثبات می‌شود.

با استقراء روی j رابطه (*) را ثابت می‌کنیم. اگر $j = 1$ از آنجا که عضو F مانند A_1 را به دلخواه انتخاب نماییم. فرض کنید (*) برای $j \leq k - 1$ اثبات شده باشد و $A_1, \dots, A_j$ مجموعه‌های از F باشند که در رابطه (*) صدق می‌کنند. طبق فرض مسئله $|A_1 \cap \dots \cap A_j| \geq I(F)$ با هر عضو F اشتراک نانهی دارد بنابراین $|A_1 \cap \dots \cap A_j| \geq I(F)$. یک زیرمجموعه مانند $S \subseteq A_1 \cap \dots \cap A_j$ با $I(F) - 1$ عضو در نظر بگیرید. لذا $A_{j+1} \in F$ وجود دارد که $S \cap A_{j+1} = \emptyset$ بنابراین

$$\begin{aligned} 1 &\leq |A_1 \cap \dots \cap A_j \cap A_{j+1}| \leq |A_1 \cap \dots \cap A_j \cap \bar{S}| = |A_1 \cap \dots \cap A_j - S| \\ &= |A_1 \cap \dots \cap A_j| - (I(F) - 1) \leq r - (j - 1)(I(F) - 1) - (I(F) - 1) \leq \\ &\leq r - j(I(F) - 1) \end{aligned}$$

لذا رابطه (*) و حکم مسئله نتیجه می‌شوند. $\square$

در نتیجه برای هر $n > 1$

$$\frac{f(n)}{\phi(n)} = \frac{n^{\sum} g(n)}{\phi(n)} = \frac{n^{\sum} \phi(n)}{\phi(n) n} \prod_{p|n} \left(1 + \frac{1}{p}\right) = n \prod_{p|n} \left(1 + \frac{1}{p}\right). \square$$

پاسخ سوال ۴) $1 \leq k \leq n$ را دلخواه (ولی ثابت) در نظر بگیرید و قرار دهید $\tau \in G_k \cap Z(G)$. حال فرض کنید $1 \leq i \leq n$ دلخواه باشد. بنابر فرض $\sigma \in G$ موجود است که $\sigma(k) = i$. اکنون می‌توانیم بنویسیم

$$\begin{aligned} \lambda \in G_i &\iff \lambda(i) = i \\ &\iff \lambda(\sigma(k)) = \sigma(k) \\ &\iff \sigma^{-1} \lambda \sigma(k) = k \\ &\iff \sigma^{-1} \lambda \sigma \in G_k \\ &\iff \lambda \in \sigma G_k \sigma^{-1} \end{aligned}$$

پس $G_i = \sigma G_k \sigma^{-1}$. چون $\tau \in G_k$ پس $\tau \in \sigma G_k \sigma^{-1} = G_i$ و چون $\tau \in Z(G)$ لذا $\tau \in G_i$. اما i دلخواه فرض شده بود، پس $\tau \in \bigcap_{i=1}^n G_i = \{e\}$. در نتیجه $G_k \cap Z(G) = \{e\}$. $\square$

پاسخ سوال ۵) فرض کنید $v_1, v_2, \dots, v_t \in A$ و دو به دو تعداد زوج درایه مشترک یک دارند. حال ادعا می‌کنیم v_i ها ($1 \leq i \leq t$) روی میدان $\mathbb{Z}_2$ مستقل خطی هستند زیرا:

$$c_1 v_1 + \dots + c_t v_t = 0 \xrightarrow{\forall i} v_i \cdot (c_1 v_1 + \dots + c_t v_t) = 0 \pmod{\mathbb{Z}_2}$$

اما واضح است که

$$v_i \cdot v_j = \begin{cases} 0 & i \neq j \\ 1 & i = j \end{cases} \pmod{\mathbb{Z}_2}$$

لذا

$$v_i \cdot (c_1 v_1 + \dots + c_t v_t) = 0 \implies c_i = 0$$

بنابراین v_i ها مستقل خطی هستند. پس $t \leq n$. از طرفی اگر v_i را برداری در نظر بگیریم که درایه نام آن یک و بقیه درایه‌ها صفر باشد ($1 \leq i \leq n$). آنگاه واضح است که $v_i \in A$ و v_i ها دو به دو تعداد زوج درایه مشترک یک دارند. $\square$

پاسخ سوال ۶) یک جایگشت از عضوهای P به صورت تصادفی در نظر بگیرید و قرار دهید:

F_i پیشامد این باشد که i قبل از عناصر $P \setminus U_i$ در جایگشت ظاهر شود.

E_i پیشامد این باشد که F_i به وقوع پیوندد و برای هر $j \in L_i$ رخ ندهد.

به عبارت دیگر E_i پیشامد این است که i کوچکترین عضو P است که F_i رخ می‌دهد. زیرا اگر i و j دو عضو غیرقابل مقایسه باشند آنگاه F_i و F_j هر دو نمی‌توانند با هم به وقوع پیوندند. اگر i و j قابل مقایسه باشند آنگاه دو پیشامد E_i و E_j نیز نمی‌توانند با هم رخ دهند (لذا پیشامدهای E_i ها

مجزا هستند). حال با استقراء ثابت می‌کنیم $X_i = P_r(E_i)$. اگر i عضو مینیمال P باشد حکم واضح است. فرض کنید برای $j \in L_i$ داریم $X_j = P_r(E_j)$ و ثابت می‌کنیم $X_i = P_r(E_i)$. از آنجایی که E_j ها مجزا هستند داریم احتمال اینکه F_j ها برای $j \in L_i$ رخ ندهند برابر است با $1 - \sum_{j \in L_i} X_j$. اگر ثابت کنیم پیشامد F_i مستقل است از پیشامد «تمام F_j ها رخ ندهند» ($j \in L_i$)، آنگاه به راحتی می‌توانیم حکم را نتیجه بگیریم. با توجه به اینکه مکان i در جایگشت تاثیری در F_j ها ($j \in L_i$) ندارد لذا واضح است که آنها مستقل هستند بنابراین:

$$P_r(E_i) = P_r(F_i \cap \bigcap_{j \in L_i} \overline{F_j}) = P_r(F_i)P_r(\bigcap_{j \in L_i} \overline{F_j}) = \frac{1 - \sum_{j \in L_i} X_j}{n - |U_i|}$$

پس برای هر $i \in P$ ، $X_i = P_r(E_i)$ لذا $0 \leq X_i \leq 1$. $\square$